

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas NO: 1980/693

Karar NO: 1981/479

nın 4.maddesi kapsamına giren,sıkıyönetim zamanı
neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı
Yasa'nın 13/b.maddesinde öngörülen bağlantı koşu
lunu içeren suçlara ait davanın Askeri Yargı yer
de görülmesi gerektiği Hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Fikri Yüksel

O L A Y : A) 1- Sanığın,İstanbul'da yayınlanan Halkın Birliği gazetesi'nin

sorumlu yazı işleri müdürü olduğu, bu gazetenin 8.11.1973 günlü 21 sayılı nüshasında,
hükümetin manevi şahsiyetiyle Cumhuriyetin alenen tahkir ve tezyif edildiği,suç işleri
ye tahrik ve teşvikle komünizmin övüldüğü ve komünizm propogandası yapıldığı ileri sür
lerek,İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nca düzenlenen 1.3.1978 günlü,1978/120 sayılı iddia
name ile sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1.,142/4.(4 defa),159/1.
(2 defa),146/2.,311/2.,149.311/2.,173/son.maddeleri uyarınca cezalandırılması ,

2- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın,18.7.1977 günlü,1977/336 Esas sayılı
iddianamesi ile,sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu Halkın Birliği Gazetesinin
1977 günlü 9 sayılı nüshasında yayınlanan yazıyada,hükümetin manevi şahsiyetinin neş
tahkir ve tezyif edildiği,komünizm propogandası ve milli duyguları yok etmek için pro
ganda yapıldığı,kanunun cürüm saydığı filin övüldüğü ve halkın kanunlara itaatsizliğe
tahrik edildiği ileri sürülerek,sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159/1.,
142/3-6., 173/son.,312/1-2.maddeleri uyarınca,

3- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 16.2.1978 günlü,1978/85 Esas sayılı iddi
namesi ile,sanığın sorumlu yazı işleri müdürü bulunduğu Halkın Birliği Gazetesinin
27.11.1977 günlü nüshasında ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmak,komünizmi övmel
devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif ve suç işlemeye ta
rik etmek ,komünizm propogandası yapmak iddiasıyla eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nı
142/1.,142/3.,(Üç defa),142/4.,159/1.(2 defa),173/son.,311/2. maddeleri uyarınca,

4- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 27.6.1977 günlü,1977/285 Esas sayılı id
namesi ile, sanığın Halkın Birliği Gazetesinin 1.2.1977 günlü nüshasında yayınlanan
yazılarla ,basın yoluyla komünizm propogandası ve komünizmin övgüsünün yapıldığı,hük
metin manevi şahsiyetine ve Atatürk'ün hatırasına hakaret edildiği,millî duyguları z
yıflatıcı propoganda yapıldığı iddiasıyla eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6
173/3.,142/4-6., 173/3.,142/3-6.,159/1.,173/3. maddeleri uyarınca,

10/11/1981

./..

5- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 21.9.1977 günlü,1977/431 Esas sayılı iddianamesi ile,sanığın Halkın Birliği Gazetesi'nin 29.3.1977 günlü 5 sayılı nüshasının basın yoluyla devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerine hakaret edildiği ileri sürülerek eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159/1.,173/3, maddeleri uyarınca,

6- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 20.3.1978 günlü,1978/133 Esas sayılı iddianamesi ile,sanığın Halkın Birliği Gazetesi'nin 31.1.1978 günlü 27 sayılı nüshasının 1. sahifesinde komünizm propogandası yapmak,komünizmi övmek,ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmaktan eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1.(5 defa),142/3.,142/3-6.,173/son. maddeleri uyarınca,

7- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 28.9.1977 günlü,1977/449 Esas sayılı iddianamesi ile,sanığın Halkın Birliği Gazetesi'nin 5.7.1977 günlü,12 sayılı nüshasında yayınlanan yazılarda,hükümetin manevi şahsiyetini neşren tahkir ve tezyif etmek komünizm propogandası yapmak,komünizmi övmek,milli duyguları zayıflatmak ve yok etmek için propoganda yapmak iddiasıyla eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159/1.,142/1-6 142/3-6.,142/4-6 ve 173/son. maddeleri uyarınca,

8- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 17.5.1977 günlü,1977/260 Esas sayılı iddianamesi ile, sanığın,Halkın Birliği Gazetesinin 26.4.1977 günlü, 7 sayılı nüshasında,basın yoluyla komünizm propogandası yapmak,cürüm sayılan fiili övmek ve milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapmak iddiası ile eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6.,173/3.,142/3-6.,312/1-2.maddeleri uyarınca,

Cezalandırılması istemi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 3.Ağır Ceza Mahkemesi,yukarıda belirtilen dava dosyalarını birleştirmiş ve 25.9.1979 gününde 1977/280 Esas,1979/228 karar sayı ile: Sanığa atılı suçlar sıkıyönetim ilânını gerektiren eylemlerden bulunduğu gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

B) 1- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 15.3.1978 günlü ,1978/123 Esas sayılı iddianamesi ile,sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı Halkın Birliği Gazetesi'nin 17.1.1978 günlü 26 sayılı nüshasında,komünizm propogandası ,ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmak,komünizmi övmek, hükümetin manevi şahsiyetini ile devletin yet ve muhafaza kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek ve kanunun cürüm saydığı fiili alenen övmek iddiası ile eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1 (4 Defa), 142/3.,(2 defa),142/4 (4 defa).159/1.(Üç defa).312/1-2 (2 defa) .,173/son. maddeleri uyarınca,

2- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 16.5.1977 günlü,1977/202 Esas sayılı

..//...

10.9.1981

iddianamesi ile, sanığın, Halkın Birliği Gazetesinin 17.3.1977 gününde, basın yoluyla komünizm propogandası ve milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapmak iddiası ile eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6., 173/3., 142/3-6 (iki defa) maddeleri uyarınca, cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, her iki dava dosyasını birleştirmiş ve 18.9.1979 gününde 1977/312 Esas, 1979/311 karar sayı ile : Sanığa atılı suçların sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

C) İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 10.7.1977 günlü, 1977/334 Esas sayılı iddianamesi ile, sanığın, yazı işleri müdürü bulunduğu Halkın Birliği Gazetesi'nin 12.5.1977 gün 8 sayılı nüshasında, Cumhuriyeti, hükümetin manevi şahsiyetini ve devletin emniyet muhafaza kuvvetlerini neşren tahkir ve tezyif etmek, komünizm propogandası yapmak, komünizmi övmek, milli duyguları yoketmek için propoganda yapmak kanununun cürüm saydığı fiili övmek iddiası ile eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159/1. (Üç kez), 142/1-3-4-6, 173/son. ve 312/1-2. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 13.6.1979 gününde, 1977/461 Esas, 1979/111 karar sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânını gerektiren eylemlerden olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

D) İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 16.2.1978 günlü, 1978/86 Esas sayılı iddianamesi ile, sanığın Halkın Birliği Gazetesinin 6.12.1977 günlü nüshasında komünizm propogandası yapmak, komünizmi övmek, ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmak hükümetin manevi şahsiyeti ile devletin emniyet muhafaza kuvvetlerini tahkir ve tezyif etmek iddiası ile eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1. (5 kez), 142/3. (2 kez), 142/4., 159/1. (9 kez), 173/son. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 23.10.1979 gün, 1978/113 Esas, 1979/300 karar sayı ile : sanığa atılı suçun sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi, 6.8.1980 gününde, 1980/102 Esas sayı ile; her üç mahkemenin görevsizlik kararları ile gelen dava dosyalarını birleştirmiş ve sanığa atılı suçların sıkıyönetim ilânına nede olan şiddet eylemlerinden olmadığı, görülmekte olan davalarla irtibatlı bulunmadığı gerekçeleriyle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'nin

10.9.1981

başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz Şeref, Olungüç, Orhan Erdem, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yapılan 6.7.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosya ki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünceleri yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğunu belirten sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Sanığın üzerine atılan suçlar, İstanbul ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 tarihinde ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce işlenmiştir.

Olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçların bir bölümünün Devletin varlığına, bütünlüğüne, bölünmezliğine yönelik olması nedeni ile Millî Güvenlik Konseyi'nin Numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu yönü ile de sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Sanığa atılan suçların 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesinde öngörülen üç aylık süre dışında işlenmesine karşın, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın 16.2.1978 günlü, 1978/86 sayılı iddianamesine, sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı Halkın Birliği Gazetesi'nin 6.12.1977 günlü 22 sayılı nüshasından aktarılan bölümde " Ben TKP/ML. saflarında Türkiye Halklarının emperyalizme ,faşizme,feodalizme ve her türlü gericiliğe karşı vermiş olduğu haklı mücadeleye yer alarak, elimden geldiği kadar savaşılmış bir komünistim . Yaptıklarından asla pişman değilim.Biz komünistler daha büyük zaferler kazanmak için yaptığımız her hatadan ve düştüğümüz her yenilgiden dersler çıkarırız.Kamamızın son damlasına kadar faşizme,emperyalizme ve tüm gericiliğine karşı mücadele edeceğiz " biçimindeki anlatım, sanığın TKP/ML. örgütü ile yakın ilişkiler içinde olduğunu ve aynı saflarda savaştıklarını göstermektedir.Anılan bu örgüt ile ilgili davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerince el konuldu bilindiğinden, bu davanın da 1402 sayılı Yasa'nın 13/b.maddesi uyarınca Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

....//...

10.9.1981

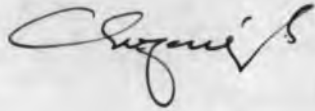
Esas NO: 1980/693

Bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 6.8.1980 günlü, 1980/102 Esas sayılı başvurusunun reddine, 6.7.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

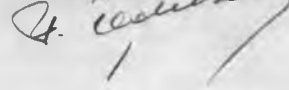
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Üzdural

Üye

İsmail Oğuz

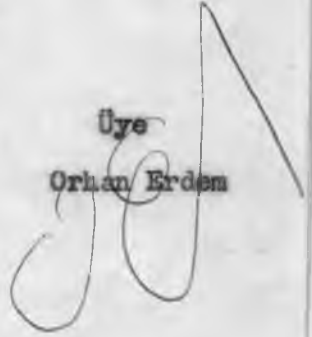
Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Orhan Erdem

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

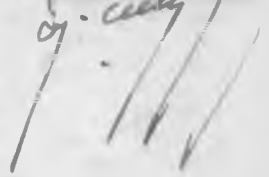
Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

10.9.1981

S/K